

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz Kerestecioğlu

İstanbul Milletvekili

Avrupa Konseyi'nin 2016 yılı Haziran oturumunda, "Türkiye'de demokratik kurumların işleyişi" raporu görüşülerek kabul edildi. Raporda, "medya ve ifade özgürlüğü konusunda yaşanan son gelişmeler ile Türkiye'de operasyonlarla ilişkili olarak hukukun egemenliğinin ve insan haklarının erozyona uğramasının, Türkiye'deki demokratik kurumların işlemesine ve Türkiye'nin Avrupa Konseyi nezdindeki zorunluluklara uyma yönündeki taahhütlerine tehdit oluşturduğu" ifade edilmiştir. Raportörler, Kürt halkının kültürel ve anadil haklarıyla ilgili gelişmelere vesile olan barış görüşmelerinin 2015'te sona ermesinden duydukları üzüntüyü dile getirmişlerdir.

TBMM'nin aldığı kararla milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması, raporun hazırlandığı Avrupa Konseyi İzleme Komisyonu tarafından "Türkiye'nin bugün yüzleştiği sorunlar karşısında ihtiyaç duyacağı sağlıklı politik ortama ve parlamenter siyasete zarar verecek politik sonuçlar doğuracağı" şeklinde yorumlanmıştır.

Gazeteciler ile akademisyenlere yönelik baskı ve soruşturmalar, ifade ve basın özgürlüğü konusundaki endişeler, 110 000 websitesinin ve Twitter'ın yasaklanması gibi pek çok konu daha raporda yer almıştır. "Toplumun haber alma ve internete erişim hakkının baskı altına alınması, medyada çoğulculuğun ve ifade özgürlüğünün olumsuz yönde etkilenmesi, Avrupa Komisyonu'nun İnsan Hakları konusundaki içtihatına aykırı bulduğu Türk Ceza Kanunu'nun 301 ve 299 sayılı maddelerinin halen değiştirilmemiş olması, İç Güvenlik Yasası'nda 2015 yılında yapılan değişiklikler ile yargı üzerinde yürütmenin gücünü artıran değişiklikler ve yargının tarafsızlığını kaybetmesi raporda vurgulanmıştır.

İnsan Hakları İzleme Örgütü ise pazartesi günü yayınladığı Türkiye'de sivil halka karşı yapılan kitlesel hak ihlalleriyle ilgili raporunda, insan hakları örgütlerinin ihlalleri belgelemek

7020

amacıyla bölgeye girmesine, operasyonlar bittikten ve sokağa çıkma yasakları kaldırıldıktan sonra bile, izin verilmediğini dile getirmektedir. Kendi araştırmacılarının dahi Terörle Mücadele Şubesi memurları tarafından, kaymakamlık izni gerektiği söylenerek engellendiği ilan edilmiştir. Örgüt, “Türkiye hükümetinin güneydoğuda bir çok bölgeyi fiilen abluka altına almış olmasının, bir şeylerin örtbas edilmeye çalışıldığına ilişkin şüpheleri beslediğini” ifade etmektedir.

Yetkililerin, İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün faaliyetlerini engellemesinin öncesinde, Örgüt, Cizre'deki kimi ölümleri ayrıntılı bir şekilde tespit etme fırsatı bulduğunu, özel mülklerin yaygın bir şekilde ve hukuksuz olarak tahrip edildiğini belgelendirdiğini açıklamıştır. Ayrıca, sokağa çıkma yasaklarının hukuksuzluğuna, yaralanmış kişilerle ilgi olarak AİHM'in aldığı karara rağmen tedavi edilmediklerine ve bodrumlarda hayatlarını kaybeden insanlara dikkati çekmiştir. Rapor, “bugüne kadar ortaya çıkan delillerin, bu ölümlerin yargısız infaz ve hatta cinayete varan kanunsuz öldürmelerden kaynaklanmış olabileceğine işaret ettiğini” ifade etmektedir.

Yukarıda bahsedilen raporların dışında pek çok başka uluslararası insan hakları örgütü de Türkiye'deki insan hakları ihlalleriyle ilgili raporlar yayınlamıştır. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks'in hazırladığı rapor, Venedik Komisyonu'nun yayınladığı görüş ve Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Yüksek Komiseri Zeid Ra'ad Hussein'in Mayıs ayında kamuoyuna yaptığı açıklama, Türkiye'yi açıkça kınamakta ve Türkiye'yi yaşama hakkı başta olmak üzere iddia edilen tüm insan hakları ihlallerini durdurmaya çağırmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'deki insan hakları ihlallerini tespit eden Avrupa Konseyi “Türkiye’de demokratik kurumların işleyişi” raporu Bakanlığınız tarafından değerlendirilmiş midir? Bu konuda harekete geçilmiş midir? Bakanlığınızın bir yol haritası var mıdır?
2. Avrupa Konseyi “Türkiye’de demokratik kurumların işleyişi” raporu ile İnsan Hakları İzleme Örgütü Türkiye raporunda tespit edilen hak ihlalleri İçişleri ve Adalet Bakanlıkları başta olmak üzere ilgili Bakanlıklara müzakere edilmiş midir?
3. Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Yüksek Komiseri Zeid Ra'ad Hussein'in askeri operasyonlardaki olası hak ihlallerini incelemek üzere, Birleşmiş Milletler ekibinin bölgede tetkiklerde bulunabilmesi için izin istediği mektubuna herhangi bir yanıt verilmediği görülmektedir. Bu konuyla ilgili Sayın Hussein ile bir görüşme yapılmış mıdır?
4. Avrupa Konseyi “Türkiye’de demokratik kurumların işleyişi” ve İnsan Hakları İzleme Örgütü Türkiye raporu gibi çok önemli uluslararası kurumlar ve insan hakları örgütlerinin yayınladığı raporlar, Türkiye'deki durumun dış ilişkilere yansımaya sebep olmuştur. Bakanlığınız bu konuda nasıl bir çalışma yürütmektedir?